

Watercrassula

Crassula helmsii

Laatste update: 17-03-2025

Watercrassula, ook wel (water)naaldkruid genoemd, is een wintergroene oeverplant die ook tot een diepte van 2 meter onder water kan groeien. De plant heeft kleine vlezige, tegenover elkaar staande bladen die 4-15 mm lang zijn. De stengel is kruipend tot rechtopgaand en meestal wit tot rood gekleurd. De witte tot zachtroze bloemen zijn gesteeld, klein en onopvallend.

Watercrassula kan worden verward met vetmuur (*Sagina* spp.) (boven water) en sterrenkroos (*Callitriche* spp.) (onder water). De stengel van watercrassula is meestal wit tot rood gekleurd en de bloem heeft 4 kroonbladen (vetmuur 5, soms 4; sterrenkroos met zeer kleine bloemen zonder kroonbladen). Een overzicht van de verschillen tussen deze 3 soorten staat in de [Veldgids invasieve waterplanten](#). Watercrassula lijkt ook op *Crassula aquatica* maar deze soort heeft kleinere blaadjes (3-5 mm) en de bloemen zijn ongesteeld.

Foto: Edu Boer (NVWA)

1. Aanwezigheid en effect in Europa

Stand van zaken in 2024

Watercrassula is gevestigd in 10 EU-lidstaten: België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Ierland, Nederland, Oostenrijk, Spanje en Zweden. Ook komt de plant voor in het Verenigd Koninkrijk. De plant kan zich bij het huidige klimaat ook vestigen in Italië, Portugal en delen van de Balkan. Bij de verwachte klimaatverandering kan watercrassula zich ook vestigen in de hoger gelegen delen van de Midden-Europese gebergten en ook meer noordelijk in Scandinavië. Daarnaast kan de soort langer doorgroeien in het winterseizoen, op plaatsen waar dat voorheen niet mogelijk was.

Effect op biodiversiteit en ecosysteem

Watercrassula kan een zeer dichte vegetatie vormen op oevers en in voedselarme wateren. In de oeverzone en ondiepe delen van relatief voedselarme wateren, zoals vennen, leemputten, zandplaten en duinplassen, worden hierdoor inheemse planten en dieren weggeconcentreerd. Watercrassula vormt drijvende matten die ervoor zorgen dat onderwaterplanten geen licht meer krijgen. Ook kunnen deze matten zorgen voor zuurstoftekort in het water.

Effect op ecosystemendiensten

Watercrassula komt vooral voor in ondiepe, veelal geïsoleerde wateren. Hierdoor is het negatieve effect op recreatieve activiteiten (zwemmen, varen, hengelen) en op waterhuiskundige functies, zoals waterafvoer, beperkt.

Deze effecten waren aanleiding voor plaatsing van watercrassula op de [Unielijst](#) van [EU-verordening 1143/2014](#).

2. Aanwezigheid en effect in Nederland

Stand van zaken in 2025

Watercrassula is de laatste jaren sterk toegenomen, door het hele land en met name in wateren op de hogere zandgronden en in het duingebied. De eerste waarneming in de Nederlandse natuur dateert uit 1995.

Effecten

Zie onder '1. Aanwezigheid en effect in Europa'.

3. Wet- en regelgeving

Watercrassula staat sinds augustus 2025 op de Unielijst van invasieve exoten ([EU-verordening 1143/2014](#)). Een soort die op de Unielijst staat mag onder andere niet meer worden verhandeld en gehouden in EU-lidstaten. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Het houden van deze soort in botanische collecties is alleen mogelijk voor (wetenschappelijk) onderzoek of ex-situ bewaring (het bewaren van soorten buiten hun natuurlijke leefomgeving). Hiervoor moet een vergunning worden aangevraagd bij [de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland \(RVO\)](#).

4. Wat te doen?

Geadviseerd wordt om overtollige planten van *alle* soorten waterplanten in de gft-container te deponeren. De planten niet in openbaar water gooien, omdat watercrassula zich zal gaan verspreiden.

Bestrijding is lastig en leidt vaak alleen tot fragmentatie en verdere verspreiding. De plant moet zo volledig mogelijk worden verwijderd waarbij fragmentatie moet worden voorkomen. Zeer kleine delen kunnen uitlopen op de kale bodem die bij bestrijding ontstaat. Uit onderzoek blijkt dat het mogelijk is om watercrassula onder controle te houden via een systeemgerichte aanpak omdat de plant zich in intacte systemen moeilijker kan vestigen. Door na het verwijderen van watercrassula te zorgen dat de kale bodem snel begroeid raakt door inheemse soorten die passen in het biotoop, wordt hergroei van watercrassula beperkt. De resultaten staan in het rapport [Systeemgerichte bestrijding van watercrassula](#).

De soort verdwijnt af en toe vanzelf in de loop van de successie. Voorkomen van verdere verspreiding is de belangrijkste beheeroptie. Een goede reiniging van materiaal en schoeisel is belangrijk om verdere verspreiding tegen te gaan.

Informatie over mogelijke beheermaatregelen is ook te vinden in [dit rapport voor de Europese Commissie](#).

Meldingen van watercrassula in de natuur kunnen worden doorgegeven via [waarneming.nl](#).

5. Meer informatie

Oorsprongsgebied

Watercrassula komt oorspronkelijk uit Australië en Nieuw-Zeeland.

Habitat

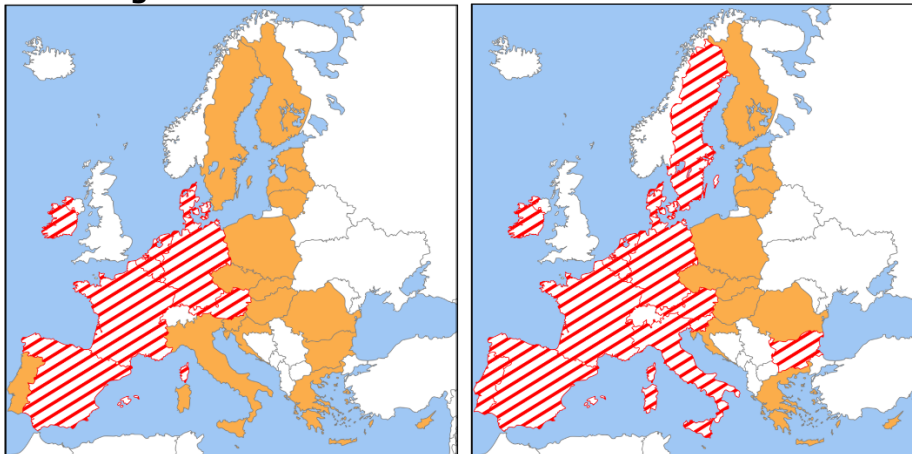
Watercrassula kan groeien op diverse soorten oevers en komt in tegenstelling tot de meeste andere invasieve waterplanten ook voor in voedselarme milieus. In Nederland komt watercrassula vooral voor in poelen en vennen.

Introductieroute Europa

Watercrassula is in de EU in de handel als aquarium-, vijver- en sierplant en vanuit Australië en/of Nieuw-Zeeland in Europa geïntroduceerd. De plant wordt als zuurstofplant verkocht. Watercrassula kan in de handel ook als verstekeling met andere waterplanten worden getransporteerd. Nieuwe groeiplaatsen buiten tuinen kunnen ontstaan door dumping van overbodige vijverplanten.

Er zijn diverse manieren waarop de soort zich door menselijke activiteiten verder kan verspreiden. Grond met stengelfragmenten of losse stengelfragmenten kunnen met grondtransporten of met machines, vaartuigen, schoeisel of vistuig verspreid worden. Watercrassula kan regenereren uit uiterst kleine stengelfragmenten.

Aanwezigheid in de EU

Links: Gevestigd in de EU in 2024 (rood gearceerde landen), rechts: mogelijke vestiging in de EU bij het huidige klimaat (rood gearceerde landen). In oranje zijn de overige EU-lidstaten aangegeven. Bron: [Van der Loop et al., 2024](#)

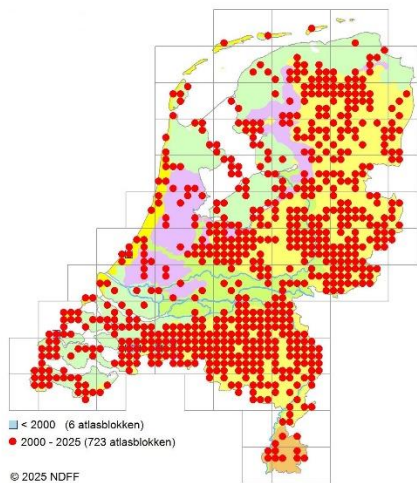
Introductieroute Nederland

Zie introductieroute Europa. In Nederland wordt de plant ook onder de naam naaldkruid of waternaaldkruid of de foutieve naam *Crassula recurva* verkocht.

Aanwezigheid in Nederland

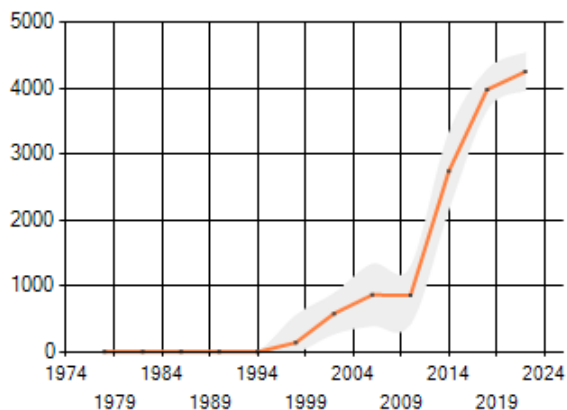
Stand van zaken in 2025: watercrassula komt algemeen voor in Nederland, vooral op de hoger gelegen pleistocene gebieden.

Eerste waarneming in de Nederlandse natuur: 1995

Verspreiding van watercrassula in Nederland.

Bron: verspreidingsatlas.nl

Gemiddelde trend op basis van de indexcijfers (1975-1978 = 100) die in perioden van vier jaar berekend zijn. Op de y-as wordt de procentuele toename weergegeven. Gecorrigeerd voor waarnemingsinspanning. Bron: verspreidingsatlas.nl

Kans op introductie, vestiging en verspreiding

Watercrassula heeft zich al gevestigd in Nederland. De plant is te koop, meestal onder de foutieve naam *Crassula recurva*. Het uitzetten van overtollige planten in openbaar water zorgt voor introductie in gebieden waar de plant nog niet voorkomt. De plant kan zich over grotere afstanden verspreiden door stengelfragmenten die met water meedrijven. Stengelfragmenten kunnen ook door mensen worden verspreid via visgereedschap, schoeisel, en maai- en graafmachines. Ook dieren, zoals watervogels, vee of wild kunnen de plant verder verspreiden. Recentelijk is ook aangetoond dat de planten kiemkrachtig zaad produceren, maar kieming in het veld is lastig te onderscheiden van groei uit minuscule stengelfragmenten.

6. Risicobeoordeling

[Europese risicobeoordeling](#)

[Nederlandse risicobeoordeling](#)

7. Bronnen

- D'hondt B, Denys L, Jambon W, De Wildse R, Adriaens T, Packet J. & J. van Valkenburg, 2016. [Reproduction of *Crassula helmsii* by seed in western Europe](#). Aquatic Invasions Volume 11, 125-130.
- Hardick J. & Z. Pattison, 2022. [The management of Cockayne \(*Crassula helmsii*\). Information on measures and related costs in relation to species considered for inclusion on the Union list.](#)
- [Q-bank invasive plants](#). Bezocht op 20-1-2025
- Van der Loop JMM, Beringen B, Leuven RSEW, van Valkenburg JLCH, van Kleef HH, Verhofstad M. & B. Odé, 2020. [Risicobeoordeling van Watercrassula \(*Crassula helmsii*\) in Europa](#). FLORON-rapport: 2019.064.
- Van der Loop JMM, Beringen RSEW, van Valkenburg JLCH, van Kleef HH, Verhofstad M. & B. Odé, 2024. [Risk assessment of Australian swamp stonecrop \(*Crassula helmsii*\) in Europe](#). FLORON report: 2019.064.e05
- Van Kleef HH, Brouwer E, van der Loop JMM, Buiks M. en E.C.H.E.T. Lucassen, 2017. [Systeemgerichte bestrijding van watercrassula](#). Stichting Bargerveen, Nijmegen.
- [Veldgids Invasieve waterplanten in Nederland, 2024](#). NVWA.
- [Verspreidingsatlas.nl](#). Bezocht op 17-12-2024.